

Prednosti tih uređaja jesu:

1. automatska posluga,
2. automatska kontrola,
3. jednostavna i pouzdana konstrukcija,
4. izolirane su i imaju plašt od aluminija,
5. mala potrošnja pare, vode i električne struje.

Spomenut ću, da se po istom principu i u sličnim kolonama sterilizira i kondenzirano mlijeko u kutijama bez dodatka šećera. Strojevi imaju kapacitet 10.000 kutija/sat. Sterilizira se kod temperature od 112—177° C. Razlika je u tome, što se kutije za vrijeme sterilizacije cijelo vrijeme vrte, pa se njihov sadržaj sterilizira jednoličnije.

Mijo Đogić, Zagreb

O UPOTREBI PAPIRNATIH BOCA ZA MLIJEKO

U »Mljekarstvu« br. 1 o. g. pišući o staklenim bocama za mlijeko iznio sam njihove dobre i loše strane u našem mljekarstvu.

Baš loše njihove strane navele su me na razmišljanje, ne bismo li i mi upotrebili papirnatu boce za mlijeko, tim više, što su one u svijetu već više desetaka godina u porabi.

Papirnatu boce za mlijeko uvedene su u Americi, u New Yorku još god. 1929. Na temelju dotadanih iskustava mljekare su zajednički zaključile, da osim staklenih upotrebljavaju i papirnatu boce. U tu su svrhu već tada osnovane dvije tvornice za proizvodnju papirnatih boca za mlijeko s kapacitetom od cca 32 milijarde boca na godinu.

Prema objavljenim podacima prof. Breda u časopisu »Farm Research« izdavano je samo na teritoriju grada New Yorka na dan 2,400.000 boca s mlijekom. Jedna četvrtina od toga broja, dakle okruglo cca 600.000, bile su u god. 1939. boce za mlijeko od papira.

U Kaliforniji danas se 70% mlijeka izdaje u papirnatim bocama, a svega cca 30% još u staklenima.

U Americi propisani su već god. 1937. u Baltimoru naročiti uvjeti za boce od papira, s obzirom na higijensko-tehničke mjere, te već tada u jednoj papirnatu boci za mlijeko nije smjelo biti više od 50 bakterija.

U ostalim evropskim zemljama počeli su izdavati mlijeko u papirnatim bocama mnogo kasnije. God. 1939. moglo se na pr. u Njemačkoj dobiti mlijeko u papirnatim bocama u željezničkim restauracijama, na većim sportskim priredbama i t. d. Danas se u Njemačkoj upotrebljavaju papirnatu boce za specijalna mlijeka, kao na pr. za vitaminizirano i homogenizirano, pa za svježije sirovo mlijeko. Upotreba papirnatih boca u Njemačkoj ograničena je zbog štednje na materijalu i nestašice sirovine (drva za proizvodnju papira).

Ovdje sam iznio samo grube podatke o počecima izdavanja mlijeka u papirnatim bocama u svijetu. Kod nas bi trebalo već sada misliti o tome i ispitivati, imamo li i mi mogućnosti za takav rad.

Nema sumnje, da ćemo morati svladati cijeli niz poteškoća prije negoli dođemo do željenih rezultata.

Fabrikaciju papirnatih boca za mlijeko treba tako savršeno mehanizirati, da boce, određene za mlijeko, radnici ne dodiruju rukama. To vrijedi i za daljnju manipulaciju bocama, kad ih treba prešati, savijati, lijepiti, impregnirati i t. d. Ljepilo i parafin treba da odgovaraju svim zahtjevima higijene, šta više, rukovanje tim materijalom treba da se odvija u zakonski propisanim higijenskim uvjetima.

Ako uzmemo, da naša staklena boca učini 35—55 obrtaja, a papirnata samo jedan, i da se baci, tada taj razlog govori u korist staklene boce.

Valja uzeti na um, da su papirnate boce četvrtastog oblika, nadalje da im je težina manja, da ih je lakše složiti i da ih mnogo više stane na prevozno sredstvo nego staklenih boca. Nadalje, papirnata se boca samo jedamput upotrebi i ne vraća se više u mljekaru, stoga otpada sakupljanje prazne ambalaže. Isto tako je prednost papirne boce i smanjeni trošak za čepljenje. Aluminijska kapica domaće proizvodnje stoji sada kod nas oko 1.30 Din po komadu, a kod papirnatih boca to bi potpuno otpalo. Isto tako za pranje staklenih boca trebaju vrlo skupi i komplicirani strojevi za kemijska sredstva. Što se tiče i skladišnog prostora, bolje bi odgovarale papirne boce. Često se događa, da se u jakoj zimi bez zatvorenih kamiona, a u skućenim i primitivno opremljenim prodavaonama masovno smrzava mlijeko, a boce pucaju. Kod papirnatih boca takve se štete ne događaju.

Nažalost ne raspolazem podacima, koliko bi stajala jedna papirnata boca u odnosu na staklenu bocu domaće proizvodnje.

Naša staklena boca je skupa, a kvaliteta ne zadovoljava. Ako tome dodamo još vrlo lošu i skupu aluminijsku kapicu, pa pranje i čepljenje staklenih boca, onda ne treba sumnjati u dobar ishod te naše akcije.

Svrha je ovog članka, da upozorim na nedostatke kod upotrebe staklenih boca, a na prednosti papirnatih boca za mlijeko. Konzumne mljekare, Institut za mlekarstvo FNRJ u Beogradu, republička mljekarska stručna udruženja, Sanitarna inspekcija i industrija papira, morale bi ovaj predmet zajednički razmotriti.

Nije isključeno, da bi se upotrebom papirnatih boca smanjili i troškovi za isporuku konzumnog mlijeka.

Ivan Benko, Ljubljana

O UPOTREBI MUZNIH KRAVA ZA RAD

Unatoč razvoju mehanizacije u poljoprivredi i uza sve veći broj traktora i drugih vozila moramo biti svijesni, da je krava svejednako još dosta važna sprežna sila u našoj poljoprivredi. To osobito vrijedi za krajeve, gdje preteže sitni poljoprivredni posjed i gdje konje nije moguće uposliti izvan gospodarstva. U tim krajevima je konj sigurno preskupa radna stoka ili ga gdjekad nije uopće moguće držati, jer je posjed premalen, a da to ne bude na štetu ostale stoke, a time i proizvodnje najnužnijih živežnih namirnica. Da je upravo tako, dokazuje nam statistika, po kojoj se u NR Sloveniji 36% krava upotrebljava za rad. Po svoj prilici upotrebljava ih se i više. Zato ne će biti na odmet, da prije nastupa poljskih radova o tom nešto rečemo.